

CESTA ŠAMANA

HĽADANIE PODSTATY ŽENSKEJ SILY

Ljndeni

HERNÁN
HUARACHE
MAMANI

Cesta šamana

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Hernán Huarache Mamani

Cesta šamana – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

Cesta šamana

Hernán Huarache Mamani

Cesta šamana

Preložila Simona Petková

Ljndeni

Hernán Huarache Mamani: Negli occhi
dello sciamano Sul sentiero sacro degli inca
Copyright © 1992 Hernán Huarache Mamani
Copyright © Tiki Edizioni, Av. Ampatacocha n. 109 Yanahuara,
Arequipa – Perú
Copyright © 1999 – EDIZIONI PIEMME Spa, Milano
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2025
Translation © Simona Petková, 2025

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať s cieľom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.
Vyťažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4
smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN tištěné verze 978-80-566-4925-1
ISBN e-knihy 978-80-566-4951-0 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-4952-7 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-566-4950-3 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

*Všetkým starenkám a starcom Ánd – živej pamäti
duchovnej tradície nášho ľudu.*

Osobitne venujem:

*Matilde Qase,
Rose Mamani,
Rosariovi Huarachimu,
Sarutninovi Coaquiroyi,
Nicasiovi Waranqovi,
Tomásovi Laurovi,*

*ktorí sa po dovŕšení svojho cyklu na Zemi
opäť spojili s vesmírom.*

PREDHOVOR

Jeden astronóm, ktorý navštevoval kaňon Colca, počul zvesti o andskom astronómovi Tomášovi Laurovi. Keď sa mu konečne podarilo stretnúť sa s ním, požiadal Tomáša, aby ho naučil andské názvy súhvezdí.

Než mu však Tomáš odpovedal, položil mu niekoľko otázok: „Čo pre teba znamená Zem? Počúvaš, keď sa ti prihovára? Aký je najsilnejší bod tejto planéty? Čo spája človeka so Zemou?“

Mužove odpovede Tomáša Lauru neuspokojili, preto mu povedal: „Ako môžeš tvrdiť, že ovládaš jazyk nebies, keď nepoznáš jazyk Zeme? Najskôr sa vzdelaj v učení Zeme, po ktorej kráčajú tvoje nohy, a potom ňa naučím mená súhvezdí a posolstvá vesmíru. Iba blázni a hlupáci sa chcú naučiť najskôr to, čo je vzdialené, bez toho, aby poznali to blízke.“

POZNÁMKA AUTORA

Tento autobiografický príbeh som dlho považoval za veľmi osobný a intímny. Nechcel som ho zverejniť, ale viacerí priatelia ma o to požiadali. Niektoré mená postáv, ktoré sa v príbehu objavajú, patria skutočným ľuďom, iné mená sú, naopak, vymyslené. Keďže sa dej odohráva počas viac ako štyridsiatich rokov môjho života, mnohí z týchto ľudí už nie sú medzi nami. Smrť niektorých z nich ma hlboko zarmútila. Cítil som výčitky, že som s nimi nestrávil viac času a nesnažil sa od nich dozvedieť čo najviac o tejto časti kultúry nášho ľudu, ktorá naďalej existuje. V súčasnosti sa totiž naša kultúra vplyvom technológií a médií veľmi rýchlo vytráca.

Moji už zosnulí rodičia boli pre mňa nesmierne dôležití ľudia. Pochádzali z rodín pôvodných obyvateľov Ánd a rozprávali kečuánskym jazykom. Až neskôr sa prispôbili a naučili po španielsky. Nepatrili medzi vzdelancov, vychovala ich škola života.

Mladosť som strávil prácou a štúdiom ekonómie. Potom som pôsobil ako odborník v Lime. V dôsledku choroby som

sa vrátil do Arequipy, kde som predtým študoval, a zamestnal som sa na ministerstve poľnohospodárstva. Práve v tom období som sa dostal do kontaktu s andským ezoterickým bratstvom a na hore Ampato som stretol svojho duchovného majstra Antu Willkiho.

Po tomto zážitku som začal vyučovať kečuánčinu a andskú kultúru na Univerzite San Augustín v Arequipe a založil som asociáciu INCA (Asociáciu domorodej andskej kultúry), ktorej cieľom je zachovanie a šírenie kultúry môjho ľudu. V nasledujúcich rokoch som často cestoval do Európy s cieľom šíriť učenie andských majstrov.

Kniha, ktorej pôvodný názov bol *Pachamama te habla* (Pachamama k tebe hovorí), je hlasom niekoľkotisícročnej domorodej Ameriky a hlasom tých, ktorí rešpektujú a milujú prírodu. Indiáni vytvorili veľkolepú kultúru, ktorá chránila život a usilovala sa o ekologickú rovnováhu. Vytvorili spoločnosť, v ktorom každý jednotlivec mohol žiť dôstojne v mierumilovnom a milujúcom prostredí. Dokonca si veľmi vážili prácu žien. Tie sa starali o domácnosť a deti, no pracovali aj na poli, a to za rovnakú odmenu ako muži, ktorí sa venovali výlučne práci s pôdou.

Táto kniha je určená všetkým, ktorí sa venujú ochrane života vo všetkých jeho formách, aj tým, ktorí sa na túto cestu ešte len vydávajú.

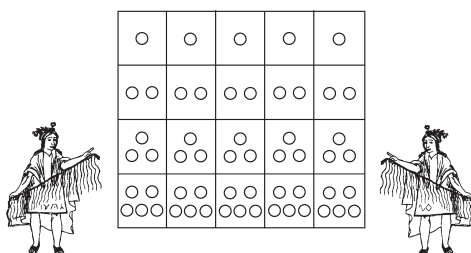
Chcel by som ňou všetkým pripomenúť, že žijeme vo svete, v ktorom sa s nami zvieratá, rastliny aj minerály rozprávajú, kde nás hory vedú a stromy nám ukazujú cestu k láske a harmónii. Musíme sa vrátiť k nevinnosti, aby sme dokázali opäť nadviazať kontakt s *Pachamamou* a stali sa záhradníkmi a ochrancami Zeme. Ak to urobíme, každý sivý dom sa premení na žiarivý domov, v ktorom budeme môcť naplno prežívať každý okamih našej existencie, a budeme mať silu

zmeniť životnú úroveň v mestách tým, že ľudstvo naplníme najvyššími ideálmi a veľkou dávkou lásky.

HERNÁN HUARACHE MAMANI

ÚVOD

Vo svetových dejinách existuje len málo období, ktoré sú zahalené tajomstvom a pripomínajú legendy tak, ako tie v dejinách Peru – a to najmä obdobie Inkov a obdobie pred nimi. Spisy vtedajších kronikárov a objaviteľov totiž takmer vo väčšine prípadov, ak nie vo všetkých, podliehali cenzúre svätej inkvizície a záujmom španielskej koruny. Obsahovali vymyslené príbehy či rekonštrukcie napísané často až dve generácie po tom, čo Don Francisco Pizarro vkročil do mesta Tumbes.

Západní historici vnímali ríšu štyroch regiónov inkského národa – *Tawantinsuyo* – len z pohľadu ich vlastnej kultúry. Nepozerali sa naň z pohľadu ľudu Ánd. Ich zdroje boli navyše vždy rovnaké: prepisovali len to, čo im prezradili domorodí obyvatelia, no tí pred nimi mnoho informácií zámerne zatajili.

Dejiny Peru a tradície pôvodných obyvateľov sa zachovali dodnes, stáročia sa ústne odovzdávali prostredníctvom *Amauta* (majstra) ďalšiemu majstrovi. My, ľudia zo západného sveta, sme ich považovali za náboženské odlišnosti, kultúrnu

zaostalosť alebo čarodejníctvo. No práve tieto tradície ukrývajú najčistejšie korene civilizácie a spoločnosti, ktorej pôvod sa zdá nenávratne stratený vo vlnách času.

Vždy ma zaujímal tajomstvo Inkov – teda to, čo dnes nazývame pozostatkami ich kultúry. V skutočnosti však Španieli po svojom príchode mohli z inkskej kultúry vidieť len veľmi málo. V tom čase sa totiž začali medzi bojovníkmi Inkov vnútorné spory.

V južnom Peru som mal možnosť stretnúť sa s autorom tejto knihy. S mužom, ktorý vyrastal s dvojakým vzdelaním: západným, ktoré mu prinieslo titul z ekonómie, a tým, ktoré dostal priamo od majstra – strážcu dávnych okultných tradícií svojej krajiny. Tým mužom je Hernán Huarache Mamani.

Vybudovali sme si priateľstvo, aké domorodý obyvateľ len zriedka ponúkne človeku zo západu. Mnohé z toho, čo opisuje na týchto stránkach a v potenciálnych ďalších knihách, ktoré napíše, som videl na vlastné oči. Hoci už predtým rozmýšľal nad tým, že svoje vedomosti o Inkoch a obyvateľoch pred nimi odovzdá ďalej, povzbudil som ho v tom, aby tento nápad nezostal len pri slovách. Výsledkom je táto kniha a verím, že ju doplnia ďalšie.

Kniha ponúka špecifický pohľad na túto tému, no zároveň je písaná pútavo a určite bude prínosom pre budúcich učencov, archeológov, paleontológov, lekárov, teológov aj odborníkov v humanitných vedách. Mamani ponúka všeobecný aj detailný obraz andského sveta, ktorý mu právom patrí, ale môže patriť aj všetkým nám a odhaľuje nám poznatky, ktoré boli doteraz len tajomstvom.

Pripomeňme si, že rovnaký osud postihol aj egyptskú civilizáciu. Naše vedomosti boli iba špekuláciami, až kým sme neobjavili kľúč k rozlúšteniu písma na Rosettskej doske. Hernán

Huarache Mamani nám teraz ponúka možnosť rozšíriť naše poznatky o andských dejinách.

Mamaniho objavy sú často šokujúce. No ako napovedá pôvodný názov tejto knihy, *Pachamama te habla*, ide o odkaz Ánd, ktorý hovorí, že by sme mali byť uvedomelejší a mali by sme sa naučiť porozumieť Zemi, na ktorej žijeme.

Táto kniha v sebe nesie dávne poznanie, ktoré zostávalo dlho ukryté, no dnes sa vďaka niekoľkým strážcom, ktorí ho dokázali uchovať živé až do súčasnosti, začína odhaľovať.

Toto znovuzrodenie bude trvať kratšie alebo dlhšie obdobie a udeje sa na začiatku nového cyklu a v súlade s nemeným zákonom toho, čo je, čo bolo a čo bude.

Skupinu *Amautov*, pôvodných peruánskych obyvateľov, by sme mohli opísať ako duchovné bratstvo. Jej pôvod sa nikdy nepodarilo vypátrať ani datovať. Členovia tohto bratstva sa snažili zotrvať v utajení, pretože chceli uchovať svoju kultúru, tradície a duchovné rituály len pre zasvätených. Mnoho ľudí vrátane západne orientovaných obyvateľov Ánd ich považovalo za čarodejníkov.

Niektoré špecifické rituálne predmety sa však používajú aj v lekárstve domorodých obyvateľov a siahajú po nich dokonca aj mnohí profesionálni lekári. Pozorné oko ich zazrie na ktoromkoľvek peruánskom trhovisku.

Zdá sa, že súčasní *Amautovia* nie sú prepojení žiadnymi náboženskými dogmami, ale poznaním a rešpektovaním prírodných síl.

Oficiálna veda už dlho tušila existenciu tejto „tajnej náuky“. Toto učenie však unikalo všetkým, ktorí ho hľadali. Ako je možné, že nezaniklo? Odpoveď je vskutku jednoduchá: vytrvalo prostredníctvom múdrych starcov. Kečuánsky jazyk by sám osebe nestačil, keďže nejde o písomný jazyk. Aj keby

ním niekedy v minulosti bol, nezachovali sa po ňom žiadne stopy. Táto bohatá andská tradícia dokázala prežiť len vďaka jednému zásadnému faktoru, ktorý existuje dodnes. Je ním „živý nositeľ poznania“ – mudrc, ktorý odovzdáva svoje vedomosti ďalšej generácii.

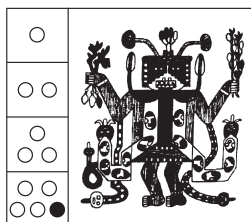
Mamaniho kniha je dielom inkskej literatúry, ktorá má za úlohu uchovať túto tradíciu a preklenúť priepasť medzi dvoma svetmi – západným a andským –, ktoré sú v svojom myslení a vnímaní veľmi odlišné. Mamaniho odvážne odhalenia v tejto knihe sú veľmi dôležité. Sú totiž v rozpore s učením, ktoré je stále prítomné na peruánskych univerzitách.

Vedci v Peru i v západnom svete zasvätili svoju celoživotnú prácu tomu, aby sprístupnili a rozšírili do celého sveta všetko, čo o andskej kultúre vieme. Niektorí dokázali pochopiť realitu len prostredníctvom svojho intelektu, iní vďaka hlbkej intuícii alebo vďaka kronikám a legendám. Musíme uznať, že celé ich úsilie je prínosom k pochopeniu tejto témy. To platí aj pre kronikára a spisovateľa Inca Garcilasa, a to napriek jeho limitovanému pochopeniu témy. Nikdy totiž nepodstúpil autentické učenie zasväteného majstra *Amauta*. Mamaniho prípad je iný. Týmto dielom nám ponúka jedinečnú príležitosť, ktorú ďalej odovzdávame do rúk čitateľa.

ROBERT ALLISON

Etnológ, odborník na andský jazyk a duchovno,
jeden zo zakladateľov asociácie INCA
(Asociácia domorodej andskej kultúry)

1
ZMEŇ SMER
A VRÁŤ SA NA SVOJU CESTU

Niekde na hranici sna a reality som začul hlas letušky, ktorý cez reproduktor lietadla najskôr po španielsky a potom po anglicky oznamoval: „Vážení cestujúci, blížime sa k náhornej plošine Arequipa, o desať minút pristaneme na letisku Rodríguez Ballón. Teplota vzduchu je 18 °C, nadmorská výška mesta je 2 279 metrov. Prosíme, aby ste vrátili sedadlá do pôvodnej polohy a pripútali sa.“

S námahou som sa odlepil od operadla a nahol sa k okienku. Lietadlo sa ako obrovský striebristý vták s rozprestretými krídlami rýchlo približovalo k mestu. Pred unavenými očami sa mi vynorili vysoké sivé hory bez akejkoľvek zelene. Pozoroval som biele končiare Pichu Pichu, Chachani, Putina, ľudia ho nazývali aj Misti, čnejúce sa nad mestom Arequipa ako kamenná stráž. Dôverne som ich poznal, keďže som v meste, ktoré vyrástlo uprostred púšte, strávil dlhé roky. Nehostinnú krajinu potom vystriedala smaragdovozelená prikrývka arequipského vidieka zavlažovaného riekou Rio Chili – tenkým strieborným hadom, ktorý je zdrojom obživy pre viac

ako pol milióna ľudí. Z výšky sa krajina javila ako viacfarebná šachovnica: žltá kukurica a pšenica, tmavozelená lucerna, svetlozelená zelenina a svetloružový cesnak a cibuľa.

Konečne sa predou mnou ukázala Arequipa! So zmesou bolesti a radosti som hľadel na rýchlo miznúce strechy domov pred mojimi očami, ktoré zmáhala únava a ledva som ich držal otvorené. Kým lietadlo s ťažkosťami pristávalo, v hlave som si prehrával, čo ma čaká, keď lietadlo pristane. Bol som dohodnutý s jedným priateľom, že ma príde vyzdvihnúť. No bude ma na letisku čakať? Obával som sa, čo ak nepríde. Necítil som sa najlepšie a sotva som vládol stáť na nohách.

Posledné letné mesiace som balansoval na hranici života a smrti. Lekári mi už nedávali žiadnu nádej. Rozhodol som sa podniknúť túto cestu, aby som nasledoval starú indiánsku tradíciu: chcel som svoje telo uložiť na večný odpočinok na mieste, kde som sa narodil. Čo mi ostávalo? Bol som vážne chorý. Ušetrené peniaze mi stačili presne na pokrytie výdavkov na cestu do rodnej dedinky v kaňone Colca. Nachádzala sa na úpätí vrchu v nadmorskej výške 3 650 metrov. Uchovával som si maličkú nádej, že naposledy uvidím svoju krajinu, rozlúčim sa s rodinou, že budem počuť smiech bežných ľudí, dýchať vzduch a vôňu miest, kde som strávil detstvo, ako mnoho ďalších domorodcov, ktorí vyrastali v horách. Mojm jediným želaním bolo vrátiť sa do rodnej krajiny, zatvoriť oči, zaspáť dlhým spánkom a nechať odpočívať svoje kosti vedľa predkov, ktorí tam už dávno spia večným spánkom...

Myšlienky mi prerušili štyri ruky, ktoré ma zdvihli zo sedadla, položili na nosidlá a odniesli z lietadla.

Lúče horúceho arequipského slnka ma pálili na tvári a oslepili ma. Kým ma odnášali do haly, ako vo sne ku mne pri-

stúpil môj priateľ Lucio. Čakal na mňa. Láskyplne i smutne zároveň ma objal.

„Mamani, priateľ môj,“ povedal a udivene sa na mňa pozrel. „Bratku, čo sa ti stalo? Čo ti je?“ Chcel ešte niečo povedať, no len sa na mňa usmial a mlčal.

Po dlhej namáhavej ceste sme prišli na parkovisko a Lucio povedal ošetrovateľom: „Dajte ho sem do auta. Opatrne, prosím.“ Pozorne ma sledoval a snažil sa prísť na to, aké zlo ma ničí. Nechcel veriť tomu, čo vidí. Z priateľa, ktorého roky poznal, ostala už len kosť a koža.

„Dúfam, že ti je pohodlne. Počuješ ma, Mamani?“ spýtal sa, keď mi pomáhal usadiť sa.

Prikývol som. Nedokázal som ani rozprávať. Vynaložil som veľké úsilie a podal mu ruku. Myseľ som mal zastretú, akoby som bol opitý. Odkedy som vystúpil z lietadla, cítil som nesmierne závraty a bolesť. Hoci stál vedľa mňa, jeho hlas som počul akoby z diaľky. Namáhavo som zastonal: „Ďakujem za pomoc, Lucio... Prepáč, že máš so mnou také starosti.“

„Netráp sa, na to sú priatelia,“ odvetil a zatvoril dvere. Krátko nato sme už autom uháňali smerom do centra. Býval v útulnom dome v obytnej štvrti.

Obaja sme boli ticho, on šoféroval a ja som sa snažil čo najpohodlnejšie oprieť, aby som vydržal jazdu.

Cestou som sa v myšlienkach vrátil do čias, keď som spoznal Lucia. Boli sme študenti. Ja som vtedy zažíval veľmi ťažké obdobie. Nastúpil som do školy, kde som nikoho nepoznal. Všetkých som vtedy videl po prvýkrát a Lucio mi ako prvý ponúkol, aby som si sadol vedľa neho. Odvtedy sa z nás stali priatelia. Vždy keď som vošiel do auly, všetci si začali šepkať. Prirodzene, bol som jediný Indián v triede so samými belochmi a miešancami.

V tých časoch sa v mestách ako Arequipa otvorene prejavovala rasová diskriminácia. Indiánov na mnohých miestach neprijímali s otvorenou náručou. Otec mi rozprával, ako pred šesťdesiatimi rokmi nemohol v „bielom meste“ bývať žiadny Indián. Mesto dostalo túto prezývku podľa domov, ktoré boli postavené z bielych kvádrov sopečnej horniny, nazývanej aj *sillar*¹. Zároveň tu v čase kolonizácie bolo najvyššie zastúpenie Španielov a kreolov. Indiáni tvorili len malú časť obyvateľstva a vykonávali predovšetkým podradné a nedôstojné práce.

V nasledujúcom období trápilo južné krajiny Peru sucho trvajúce niekoľko rokov. Spôsobilo hladomor, ktorý sužoval regióny Cusco, Apurímac, Puno a niektoré oblasti Arequipy. Mnohí domorodí Indiáni boli nútení presunúť sa z vidieka do mesta, aby prežili. Tak prišla do Arequipy aj moja rodina. Väčšine bielej a kreolskej populácie sa to však nepáčilo.

Tam uprostred púšte, vysoko nad kopcami, sme si my Indiáni, najmä Kečuovia a Aymarovia, postavili svoje jednoduché príbytky a prežili napriek rasovej nenávisti.

„Indiáni! Vypadnite a vráťte sa, odkiaľ ste prišli,“ opakovali neustále ľudia v meste. My sme však sklonili hlavy, mlčali a vytrvali. Niektorí Indiáni sa prispôbobi podradným a nedôstojným prácam, iní sa stali podomovými predajcami a niektorí pracovali len príležitostne. Všetci sme boli chudobní a nevzdelaní, pretože v tom čase boli vysoké školy vyhradené len pre deti belochovo a miešancov a do školy museli byť študenti oblečení „európsky“. Nám Indiánom dovolili nanajvýš naučiť sa čítať a písať v štátnych základných školách v biednych podmienkach a s nedostatočne platenými učiteľmi. Tam sme sa naučili hovoriť a písať po španielsky, vysvetlili nám základy vedy a umenia a vštepovali nám

---

1 Sillar: hranatý, brúsený kameň sopečného pôvodu

výhody západnej civilizácie. Navrhovali nám, či dokonca nás nútili, aby sme sa zriekli nášho indiánskeho pôvodu. Málokto pokračoval v štúdiu na strednej škole a len niektorým sa podarilo prekročiť prah univerzity a stať sa profesionálmi v niektorom odbore.

Navyše, väčšina profesorov a dekanov v tých časoch boli belosi a miešanci, ktorí neradi videli v svojej aule Indiánov. Napriek tomu sa medzi nimi našli aj výnimky: vnímaví ľudia, nepriatelia rasovej diskriminácie a podporovatelia intelektuálneho rastu Indiánov. Niektorým sa podarilo vstúpiť do parlamentu a presadiť, aby vzdelanie nebolo len výsadou bielych a miešancov. A tak sme aj my Indiáni mohli konečne študovať kdekkoľvek. Štúdium, samozrejme, nebolo lacné. Podarilo sa mi však získať štipendium, ktoré pokrylo školské náklady. No v škole som potom musel čeliť ďalším starostiam.

Spomínam si, že som v prvý deň vyučovania prišiel do auly neskoro, pretože som musel čakať, kým niekto rozhodne, kam ma zaradia.

„Ahoj. Ako sa voláš? Ja som Luis, ale môžeš ma volať Lucio,“ vľúdne sa mi prihovoral jeden študent.

Nevedel som, čo odpovedať. Biely chlapec, ktorý oslovil Indiána. Placho som odvetil: „Volám sa Mamani.“ Sadol som si k nemu a hneď mi bolo jasné, že z nás budú priatelia. Od začiatku bolo očividné, že Lucio je rebel a neznáša diskrimináciu. Vravieval mi: „Musíš sa brániť, nenechaj sa od ostatných ponížovať. Keď sa ti budú vysmievať, bojuj a ukáž im, že s tebou majú zaobchádzať ako so seberovným, ani na chvíľu sa nepovažuj za menejcenného.“

Luciov hlas v aute ma vrátil do reality. „Mamani, u mňa doma ťa čaká prekvapenie, aké si si ani vo sne nepredstavoval.“ Jeho slová ku mne prichádzali z diaľky, sotva som ich počul.

Bez záujmu som sa spýtal: „Čo to je?“

„Uvidíš... Vezme ťa do rodnej dediny,“ odpovedal.

Kto by to tak mohol byť? rozmýšľal som.

Prekvapením bol môj otec. Stál predou mnou, z mäsa a kostí, a prišiel do mesta, aby ma odviezol domov.

Naše stretnutie nemohlo byť dramatickejšie. Otec, starší, no stále silný Indián, stál pred vážne chorým synom, ktorého nevidel už niekoľko rokov. Nestretli sme sa, odkedy som sa rozhodol usadiť v Lime, nájsť si dobré miesto a pracovať na zveľadení mesta. Lima má viac ako sedem miliónov obyvateľov a priťahuje mladých vzdelancov a všetkých, ktorí chcú preraziť v oblasti priemyslu, obchodu či finančníctva. Sídli tu vláda, ministerstvá, štátne orgány a univerzity. V tejto metropole sa sústreďuje všetka politická, ekonomická a spoločenská moc.

Pre PeruáncoV je snom usídlit' sa v Lime – ilúzii toho najlepšieho, čo naša krajina ponúka. „Lima je Peru.“ Preto som sa rozhodol usadiť v hlavnom meste, získal som tu titul a pracoval som na riadiacej pozícii v štátnej organizácii. Aspoň to si myslel otec. Veril, že dobre zarábam a užívam si pohodlný život západného človeka.

Odkedy som sa presťahoval do Limy, hovorili sme spolu len párkrát. Naš vzťah sa obmedzil na minimum. V dedine, v ktorej otec žil, neexistoval telefón ani elektrina, takže sme mali veľmi obmedzené možnosti komunikácie. Dostať sa z Limy do mojej rodnej obce bolo ako urobiť skok do minulosti, podstúpiť strastiplné putovanie dlhé tisícdvesto kilometrov.

Mal som výčitky svedomia, že som za ním neprišiel, keď som sa ešte cítil dobre.

Keď ma naposledy videl, bol som zdravý, silný, plný optimizmu a odhodlania dobyť Limu. Teraz vidí pred sebou len trosku.

Naše stretnutie znášal rovnako zle ako ja, čo som sa cítil ako omráčený. Otcovi sa do očí nahrnuli slzy, na drsnej tvári ošľahanej vetrom andských hôr sa mu zjavila bolesť a ľútosť. Okamžite sa ovládol a s pokojom jemu vlastným ma silno objal. „Synček, poďme do nášho domu v Arequipe.“ Otočil sa k Luciovi: „Odvez nás domov, prosím.“

„Dobre,“ odpovedal.

A tak nás Lucio zaviezol do nášho skromného príbytku z hlíny a trstiny – typického obydľia domorodých obyvateľov, aké sa roky stavali na okraji Arequipy. Pôvab mesta totiž lákal mnohých ľudí, ktorí zostúpili z hôr.

Lucio nás viezol prašnými ulicami okolo polorozostavných domov. Keď sme zastavili pred tým naším, skôr než odišiel, krátko prehovoril k môjmu otcovi: „Stav vášho syna je veľmi krehký, nikdy som ho takého nevidel. Je zarážajúce, čo taká choroba dokáže. Keď sa rozhodnete odísť do rodnej dediny, rád vás odveziem. Teraz musím ísť do práce, no neskôr sa vrátim.“

Potom sa nahol ku mne: „Mamani, uzdrav sa, hlavu hore! Ešte toho musíš v živote veľa urobiť, verím, že čoskoro vyzdravieš. Dávaj na seba pozor,“ pobúchal ma po pleci, hlas sa mu lámal. „Ak budeš niečo potrebovať, stačí povedať. Zatiaľ sa maj, kamarát.“

Pomaly som prikývol a sledoval som, ako odchádza. Napriek rasovým, spoločenským a kultúrnym rozdielom mi bol vrúcny a verný priateľom. Lucio mal svetlú ružovkastú pokožku, gaštanovohnedé vlasy a modré oči. Bol stredne vysoký a primerane svalnatý, vďaka čomu vyzeral ako športovec. Jeho rodina patrila do strednej triedy, otec bol známy miestny podnikateľ. Ja som bol, naopak, chudobný domorodý Indián, ktorý na to, aby prežil, cez deň študoval a v noci pracoval, no i tak som často nemal čo do úst.

Spoločne sme čelili posmeškom a arogancii našich spolužiakov. Pri tomto boji naše spoločenské ani rasové rozdiely neexistovali. V otázke týkajúcej sa diskriminácie Indiánov zo strany bielych vravieval: „Musíte sa brániť, bojovať za seba. Indián nie je o nič menejcennejší ako beloch. Táto zem navyše najskôr patrila vašim predkom, to my sme tu nedávni prisťahovalci. Na toto územie máme menšie právo ako vy.“

Pre tieto názory si medzi spolužiakmi našiel mnoho priateľov, ale vytvoril si i mnoho nepriateľov. Niektorí ho považovali za blázna, iní za idealistu. Keď rozprával o existujúcich nerovnostiach, tvár mu vplyvom silných emócií očervenela a z modrých očí mu sršali iskry. Keďže bol beloch, mali na neho vplyv hlavne bieli a miešanci, no pokiaľ išlo o obranu Indiánov, nikdy nevedel zostať ticho. Počas rokov univerzitného štúdia sa naše cesty rozišli. On sa presťahoval do Argentíny a ja som musel zostať na miestnej univerzite v Arequipe.

Keď sa Lucio vrátil zo zahraničia, naše priateľstvo bolo rovnako silné ako predtým. Natrvalo sa usadil v Arequipe a riadil podnik, zatiaľ čo ja som pracoval v Lime. Písali sme si a často sme si telefonovali. Niekoľko ráz sme sa stretli v Arequipe alebo v Lime, kam často pracovne cestoval.

Stretnutie s otcom bolo dielom prozreteľnosti a veľmi mi pomohlo – to som však mal zistiť až neskôr.

Keď ma prezrel, namiesto toho, aby sme sa spolu vrátili do kañonu Colca, rozhodol: „Zostaneme tu v Arequipe. Smrti sa nemusíš báť, ešte nenadišla tvoja hodina. Vyliečim ťa a budeš opäť zdravý. Možno sa čuduješ, čo tu robím. Ako som prišiel do domu tvojho priateľa a ako som vedel, že sa vraciaš do mesta.“ V hlave mi stále bolestivo hučalo, tak som mu na to len nebadane kývol.

„Snívalo sa mi o tom. Videl som ťa v Luciovom dome. Bol si veľmi chorý, ležal si na posteli. Verím, že v snoch dostávame správy, preto som pricestoval. Najskôr som vyhľadal tvojho priateľa. Dnes ráno som ho našiel doma a on mi potvrdil, že dnes priletíš. Povedal mi, aby som tu počkal, kým on pôjde po teba.“

Obraz môjho otca bol rozmazaný, len s ťažkosťami som dokázal rozoznať jeho tvár. Kým rozprával, nejakou masťkou mi natieral chrbát, hruď a brucho.

Keď som sa lepšie zamyslel, otca som poznal veľmi málo. Od útleho veku som vedel, že je niečo ako kurandero: akýsi liečiteľ, ktorý ozdravuje pomocou bylín. No nikdy neliečil také závažné choroby, akú som mal ja. Ak mi nedokázala pomôcť oficiálna medicína, neviem si predstaviť, ako ma môže vyliečiť len bylinkami, ktoré mi bude podávať iba na základe akýchsi skúseností.

„Pre mňa už neexistuje liek,“ povedal som. Slová plné horkosti a zúfalstva sa mi drali z hrdla len veľmi ťažko.

Otec trval na svojom: „Budeš v poriadku. Choroba ustúpi a vráti sa ti sila. Máš pred sebou ešte veľa času. Budeš žiť ešte dlhé roky, pretože musíš naplniť svoj osud... Táto choroba je len prostriedkom, aby si sa zmenil. Veľa vecí sa v tebe zmení. Už nebudeš človekom, ktorý rieši všetko chladnou hlavou, staneš sa mužom srdca, budeš rozdávať lásku iným. Nazerať na svoju chorobu ako na lekciu, príležitosť, ktorú ti život nadelil. Hľadaj zmysel a pýtaj sa sám seba: Prečo som ochorel? Urobil som na svojej ceste nejakú chybu?“

„Nerozumiem ti,“ odvetil som potichu, snažiac sa zmeniť polohu, aby som uľavil svojmu ubolenému telu na tvrdej drsnej posteli.

„Rozumiem, že je pre teba ťažké chorobu prijať, ale neskôr to pochopíš. Príde to časom, teraz na to nie je správna

chvíľa,“ pokračoval. Vtedy niekto vstúpil do miestnosti a vyrušil nás. Rozmazane som vnímal známu ženskú postavu z našej komunity. Mala na sebe pestrofarebné oblečenie, na ktorom dominovala červená farba, mala čierne žiarivé oči, medenú tvár, dlhé vlasy zapletené do vrkočov a láskavo sa usmievala.

„Chlapče, ako si sa zmenil! Si taký chudý!“ odvetila a pohľadom si ma pozorne premeriavala. „Kým tu zostaneš, budem sa o teba starať,“ dodala milo.

Rozpoznal som v nej ženu, ktorá odjakživa žila v komunite v kaŕnone Colca. Keď prišla do Arequipy, žila v našom dome v púšti za mestom, ktorý vôbec neoplýval luxusom, rovnako ako ani domy ostatných emigrantov.

„Synak, idem k hore Pichu Pichu hľadať nejaké bylinky, ktoré ti môžu pomôcť. Zatiaľ sa o teba postará Antonia,“ povedal otec.

„Oci, prv než odídeš, podaj mi lieky... musím si ich vziať,“ poprosil som ho.

Pozrel sa na lieky, ktoré som užíval, vzal ich a vložil do tašky so slovami: „Tie ťa nevyliečia. Keď ti doteraz nepomohli, prečo ich stále užívaš? Nechaj, aby sa ich telo zbavilo, a čakaj, kým sa nevrátim.“

Počas nasledujúcich hodín ma Antonia nútila piť výluh, ktorý mi otec pripravil. Pil som ho s ťažkosťami, no jeho účinky na seba nenechali dlho čakať. Celé telo sa mi uvoľnilo a podarilo sa mi zaspáť. Nemal som pojem o čase, zostal som zmätený. Nevedel som rozoznať, či je deň, alebo noc.

Otec sa z Pichu Pichu vrátil nasledujúci deň, aspoň si to myslím. Priniesol vrecko s veľkým množstvom bylín, ich prenikavá vôňa sa šírila celým domom. Predtým, ako začal, vzal do ruky tri lístky *koky*, liečivej, jedlej a pre Indiánov posvätnnej rastliny, a pomodlil sa. Potom si lístky priložil na pery

a úctivo na ne fúkol. Zahrabal ich do zeme a pokropil alkoholom *chicha* – alkoholickým nápojom z kukurice – smerom na všetky štyri svetové strany.

„Požiadal som *Pachamamu*¹ a *Apukunov*, strážcov medicíny, o povolenie pokračovať v tvojej liečbe,“ odvetil, zatiaľ čo rozdeľoval bylinky do rôznych skupín: niektoré namočil, aby sa lúhovali, ďalšie rozomlel a iné uvaril. Keď s týmito rôznymi procesmi skončil, bylinky dal do vane s vlažnou vodou a posadil ma do nej. Zmes pripomínala petrolej a podobne silno a štiplavo smrdela. Kontakt s tekutinou poskytol môjmu telu nesmiernu úľavu a pokoj. Otec mi začal bylinkovou vodou potierať hlavu, plecia, chrbát, hrud', ramená, ruky, nohy i chodidlá. Drsnými rukami vytvoril miskú, omýval ma liečivou vodou a z času na čas načrel po bylinky, ktoré sa usadili na dne vane a silno mi nimi potieral chrbticu alebo opakovane masíroval končatiny. Zatiaľ čo vykonával svoju liečebnú kúru, vravel: „Uvidíš, *Pachamama* ťa uzdraví. Bežné lieky môžu byť prospešné pre ľudí z mesta, no pre Indiánov je toto správna medicína... Uvidíš, ako rýchlo vyzdravieš.“

Po kúpeli ma uložil do postele, v ktorej už boli pripravené vlnené prikrývky rôznych veľkostí, vopred vyhriate na slnku. Zabalil ma do nich tak, že mi trčali len nosné dierky, aby som mohol slobodne dýchať.

O niekoľko minút ma pálilo celé telo. Zdalo sa, akoby mi telo zahorelo novým životom, a na pokožke mi vystúpili kropaje potu. Ešte nikdy predtým sa mi nič podobné nestalo: potil som sa z každého póru. Srdce mi rýchlo bilo, cítil som, že je plné energie. Trvalo to niekoľko hodín. Otec neustále

---

1 Pachamama: Matka Zem, Matka Príroda. Božstvo Inkov, predstavuje planétu Zem. Inkovia sa na ňu obracali prostredníctvom obetných darov a poľnohospodárskych obradov.

nosil nové, suché prikrývky vyhriate od slnka, aby nahradil tie prepotené.

Napokon vzal nádobu s tekutinou a začal ma ňou umývať. Potenie pomaly ustupovalo.

Potom ma Antonia s otcom obliekli do suchého oblečenia a uložili do druhej postele. Otec mi dal vypiť výluh z liečivých bylín, ktorý mi podľa neho mal pomôcť pokojne odpočívať. Krátko nato som upadol do hlbokého a ničím nerušeného spánku, aký som nezažil dlhé roky.

Spal som takmer tri dni. Zobudil som sa, len aby som niečo vypil alebo niečo ľahké zjedol, keď som bol hladný, a znova som zaspal.

O pár dní som opäť podstúpil kúpeľ s liečivými bylinkami a masáž. Nato som niekoľko dní odpočíval. Keď som sa napokon úplne prebral, hoci som bol pochudnutý, cítil som, že sa mi do tela vracia život. Nemohol som tomu uveriť... Uzdravoval som sa a zdá sa, že budem ďalej žiť.

Otec ma dokázal vyliečiť z choroby, ktorá sa začala otravou jedlom a zhoršila sa nadmerným užívaním liekov. Spôčiatku som navštevoval štátnych lekárov, no znechutený štátnou byrokraciou som sa potom obrátil na súkromných špecialistov.

Nikto ma nedokázal zbaviť bolesti, ktorú som zažíval – akoby do mňa niekto bodal dýkou. Každý lekár stanovil vlastnú diagnózu, predpísal mi lieky, no nepolepšilo sa mi. Teraz som sa konečne cítil dobre. To, čo sa nepodarilo najlepším odborníkom v Lime, sa podarilo môjmu otcovi. Bol to zázrak. Bol som šťastný, vďačný, no stále trochu zmätený.

V mojej mysli Indiána ovplyvneného západným svetom sa vynorilo niekoľko otázok. Ako sa môjmu otcovi podarilo vyliečiť ma z choroby, s ktorou si nevedela dať rady západná medicína, len liečivými bylinkami, kúpeľmi, masážami

a špeciálnou stravou? Ako vedel, že nezmriem? Bola to intuícia alebo predvídavosť? A ako vedel, že sa vraciam do Arequipy? Je pravda, že v snoch vidí budúcnosť? Vedel som, že v dedine, kde otec žil, nie sú k dispozícii žiadne prostriedky komunikácie: žiadny telegraf ani telefón a ani pošta v tom čase dobre nefungovala. Nikto okrem Lucia o mojom návrate nevedel.

Istá bola len jedna vec: otcov príchod do mesta, aby ma vyliečil, nebol náhodný. Spomenul som si, ako som sa už v minulosti stal svedkom jeho predvídavosti, a na všetky jeho konkrétne sny, ktoré sa neskôr vyplnili. Raz dokonca vďaka to-
muto daru zachránil celú rodinu pred istou smrťou.

Nerozumel som však jeho schopnostiam kurandera. Nerozumel som, ako si mohol byť istý tým, čo robí, ani čo všetko vlastne vedel o mojom živote. „Ver mi, tvoja choroba pomine a opäť budeš silný,“ opakoval mi neustále. Ako si mohol byť taký istý?

Keď som odišiel z hlavného mesta, bol som v hroznom stave. Z množstva liekov, ktoré som bral, som bol intoxikovaný a bol som taký vychudnutý, že mi cez pokožku vytrčali kosti.

Keby ma niekto videl pred otcovou kúrou, sotva by si pomyslel, že sa v takom krátkom čase uzdravím. No teraz som bol zdravý a rýchlo som sa dostával na pôvodnú hmotnosť. Cítil som radosť zo života a silu, ktorá sa mi vracala do tela. Netrpezlivo som sa chcel opäť vrátiť do práce, do hlavného mesta a robiť všetko, s čím som musel prestať. Chcel som dokázať, aký som profesionál. To bol môj plán.

Otec ma len pozoroval, odporúčal mi, čo by som mal jesť, a nútil ma piť jeho odvary. Trval na tom, že sa musím snažiť pochopiť pozitívnu stránku choroby, ktorá ma postihla. Počas týchto dní sme sa k sebe po prvýkrát správali ako dvaja

dospelí: po dlhých rokoch odlúčenia sme mali konečne možnosť vyjadriť navzájom svoje názory. Uvedomil som si, že je medzi nami obrovský kultúrny rozdiel. Ja som sa považoval za úspešného, vzdelaného, študovaného odborníka a veril som, že mnohému rozumiem. On bol, naopak, obyčajný roľník, ktorého vychovala najmä škola života. Inak sme nazerali aj na svet a život: ja som bol zvyknutý na pohodlie, on na jednoduchý život na poli. Tieto odlišnosti vznikli najmä pre vekový rozdiel, no i preto, že ja som sa úplne prispôbil západnej kultúre. Odkedy som v jedenástich rokoch odišiel z komunity do školy, žil som v meste. Nadobudnuté vzdelanie ma pripravilo takmer o všetky kultúrne korene.

Zo začiatku bol môj život v meste neustálym bojom o prežitie, ustavičným kolotočom hľadania práce, v ktorej by som zarobil nejaké peniaze na jedlo, oblečenie, strechu nad hlavou a na pokračovanie v štúdiu. Sníval som o úspechu, peniazoch, peknom dome, aute, tučnom bankovom účte a o živote v zahraničí, ak by sa mi naskytla príležitosť.

Rodičia mi peniaze poskytnúť nemohli, pretože sami boli chudobní a žili skromne v svojej dedine, jedli to, čo im poskytla zem. Vždy keď ma prišli do mesta navštíviť, priniesli mi trvanlivé potraviny. Vtedy som sa s otcom veľmi nerozprával, považoval som sa za vzdelanejšieho a cítil som voči nemu určitú nadradenosť. Oveľa lepšie som ovládal španielčinu než on a hanbil som sa, že som synom nevzdelaného Indiána. Boli pre mňa dôležité len dve veci: možnosť pokračovať v štúdiu a obliekať sa ako skutočný mešťan.

Oblečenie, ktoré som si priniesol z komunity, som vymenil za skromný západný odev. Hneď ako som si slušne zarobil, ako prvé som si kúpil elegantné oblečenie: bielu košeľu, kravatu, nohavice a kvalitné topánky. Nahradil som tak otrhaný odev či veci z druhej ruky, ktoré som nosil roky.

Rodnú dedinu som navštívil len párkrát. Nemal som tam čo robiť, cítil som sa tam ako cudzinec. Hoci ma obyvatelia vítali s láskavosťou a vrúcnosťou, videl som v nich len kopu hlúpych negramotných ľudí bez ambícií, medzi ktorých patrila aj môj otec. Práve preto som s ním počas rokov pred chorobou nemal ozajstný vzťah. Tých pár rozhovorov medzi nami vyústilo do vášnivých hádok. Trval som na svojom názore, ktorý logicky vyplýval z toho, čo som sa naučil na strednej škole alebo univerzite.

Otec mi však neustále opakoval: „Si ešte mladý na to, aby si to pochopil. Keď ťa život niečím zasiahne, tvoja pýcha zmizne ako dym a zakrátko pochopíš mnohé.“

Ten čas nastal teraz. Choroba mi ukázala skutočných priateľov. Len čo sa všetci dozvedeli o mojom stave, akoby zázrakom sa vyparili, neboli doma, boli zaneprázdnení alebo odcestovali. Všetci okrem Lucia.

Moja pýcha dostala ďalšiu ranu, keď som si uvedomil, že oficiálna medicína nie je až taká účinná. Vždy som si myslel, že ak by som k nej nemal prístup, nemal by som žiadnu šancu. Keď som sa otca opýtal, o aké princípy sa opierajú vedomosti kurandera, odpovedal mi len: „Existujú rôzne spôsoby liečby. Lieky z mesta sú pre nás drahé, no *Pachamama*, Matka Zem, nám poskytla liečivú moc v rastlinách, zvieratách a mineráloch. Preto sa Indiáni liečia liekmi zeme.“

„No ako vieš, ktorá rastlina vylieči konkrétnu chorobu?“ spýtal som sa, keďže som si všimol, že na moju liečbu používa len určité druhy bylín. Vedel som, že otec nikdy neštudoval botaniku ani farmakológiu.

„Poznám rastliny a navyše sa riadim srdcom. Nesprávne použitie bylín môže totiž ublížiť srdcu, duši alebo duchu človeka,“ odpovedal mi dôverne.

„Nerozumiem. Ako sa môžeš riadiť srdcom?“ naliehal som.

„Ak chceš, aby ťa viedlo srdce, musíš sa stať mužom srdca. Len tak sa málokedy zmýliš,“ usmial sa.

Jeho odpovede ma neuspokojili. Nedávali mi zmysel ani žiadnu logiku. Klásť ďalšie otázky sa mi však zdalo zbytočné, a tak som zostal ticho.

Pozorne sa mi zahľadel do tváre a dodal: „Jazyk srdca je niečo, čo rozvíja len veľmi málo ľudí z mesta, pretože sa neriadia citmi. Naopak, riadia sa hlavou, a preto sú chladní. Mestský človek neustále túži po nových poznatkoch, hlavu si naplňa množstvom pojmov, ktoré mu víria v mysli. To ho naplňa márnomyseľnosťou a pýchou, pretože si myslí, že všetko vie. V skutočnosti nevie nič. Mozog je len spleť myšlienok a obáv. Hlava sa mu rozpáli a telo sa dostáva do nerovnováhy. Navyše, keď počúva mozog, zabúda na srdce, umlčí ho, až napokon zostane nemé. Netrpí však len táto časť tela, ale celý organizmus. Mestský človek sa zrieka spojenia so Zemou, a teda aj so sebou samým. Žije v neustálom odlúčení; v dome jednom vedľa druhého, kde býva množstvo ľudí, no nikoho z nich nepozná. Nikomu neverí, pretože si neuvedomuje, že všetci sme ľudia a žijeme a kráčame po rovnakej zemi. Mali by sme pracovať na tom, aby sme sa zjednocovali, a nie rozdeľovali,“ dodal.

Takéto zmýšľanie sa bezpochyby odlišovalo od môjho. Ja som uprednostňoval konkrétnosť a logiku. Všetko som vedel zúžiť na dve možnosti: výhody a nevýhody, pozitíva a negatíva, vedecký a empirický. Život na vidieku som vždy považoval za statický a pomalý. Obdivoval som všetko rýchle, pretože som chcel napredovať, učiť sa, profitovať, triumfovať, stúpať stále vyššie. Veril som, že život človeka možno považovať za naplnený vtedy, keď je schopný pracovne sa presadiť, mať množstvo známostí a zarábať veľa peňazí.

On, naopak, trval na tom, že skutočná realizácia človeka je pochopiť, kým je, čo prišiel na svet urobiť, aký zmysel má jeho život a akou cestou musí ísť, aby sa stal *runou*¹.

Napriek tomu, že všetko, čo vravel, mi nebolo celkom jasné, intuitívne som cítil, že nemôže klamať, pretože sa mu podarilo vyliečiť ma. A keďže som túžil všetko pochopiť, ďalej som sa pýtal.

„Čo myslíš tým, že musím byť mužom srdca?“

„Už som ti povedal, že človek srdca je ten, kto počúva a riadi sa impulzmi srdca,“ dodal pokojne.

„Takže chceš, aby som počúval len svoje srdce?“ spýtal som sa, snažiac sa zhrnúť zmysel nášho rozhovoru. „*Runa* je človek srdca?“ dodal som.

„Nie, *runa* je celistvý, kompletný človek, ktorý pochopil, ako zosúladiť myšlienky s vedomosťami a lásku s porozumením. Aby sa z teba stala *runa*, musíš docieľiť, aby ťa neovládala ani myseľ, ktorá ťa robí chladným, ani srdce, ktoré ťa zohrieva. Tieto dve časti tela nemôžu byť v rozpore a bojovať medzi sebou. Ak sa to stane, telo sa dostane do veľkého zmätku, pretože tam, kde je vojna, chýba spolupráca, plodnosť a porozumenie a nikdy sa tam neobjaví pravá múdrosť.“

„Tak prečo hovoríš, že mám byť mužom srdca a počúvať iba to?“ pýtal som sa ďalej.

„Pretože teraz príliš počúvaš hlavu a nikdy nie srdce. Musíš sa naučiť mu načúvať, aby si vytvoril harmóniu medzi týmito dvoma jazykmi, aby si žil naplno ako všetci, z ktorých sa stali *runy*.“

„Chceš mi povedať, že som svoj život nežil dobre, a preto som ochorel?“ spýtal som sa znepokojene.

---

1 Runa: ľudská bytosť, ktorá dosiahla harmóniu myšlienok a citov. Označuje človeka, ktorý žije naplnený život bez konkrétnych cieľov.

„Tomuto hovoríš život? Do úmoru pracuješ, dokonca čítaš a ješ bez pokoja, stále sa naháňaš sem a tam bez toho, aby si myslel na seba, aby si sa poznal, aby si vedel, kto si, čo robíš a akým smerom kráčaš. Až doteraz si žil prázdny život. Nestal si sa človekom, akým by si mal byť, ale takým, akého ťa chceli iní. Zapamätaj si jednu dôležitú vec: narodil si sa ako Indián, no patríš k miešancom, pretože si študoval ako beloch. Miešanci sa riadia hlavou, sú chladní, vypočítaví, na srdce veľmi nehladia. Myslia a cítia inak. Väčšinou sú to ľudia, ktorí nerozumejú a nerešpektujú *Pachamamu*, v skutočnosti sú niečo ako jej nepriatelia. V meste ti naplnili hlavu mnohými poznatkami, no nevysvetlili ti dôvod tvojej existencie. Nepoznáš sa, preto sa nemáš rád, naopak, pohrdaš sebou, zapieraš sám seba a následne aj ostatných. Kým sa nebudeš mať rád ty sám, nebudeš milovať ani nikoho iného.“ Jeho slová boli plné zdrvivých pravd.

Uvedomil som si, že to je prvýkrát, keď som sa ho snažil naozaj pochopiť. Naozaj ma zaujímalo, čo hovoril, a bol som naklonený veriť mu. „Ako sa stanem mužom srdca? Ako sa naučím tak žiť?“ spýtal som sa.

„Začni hľadať učenie života a lásky, ktoré pozná náš ľud a ktoré stále zachováva. To, ktoré si stratil, keď si sa stretol s miešancami. Musíš ho hľadať pozorne. Zapamätaj si, že ho nájdeš iba medzi nami, nie medzi ľuďmi v meste. Naš ľud vždy miloval a rešpektoval Zem a naši predkovia žili podľa učenia Matky Zeme dlhé roky,“ uzavrel otec s nonšalantnosťou, akú som u neho nikdy predtým nevidel, a s takým dôrazom, že jeho malá postava sa razom zdala väčšia.

„Takže mi radíš, aby som zabudol na všetko, čo som sa v meste naučil? Že už nemám používať rozum?“

„Nerozumieš... Jazyk mysle ti slúži na to, aby si komunikoval s ostatnými, s vonkajším prostredím, no nepoužívaj ho

na komunikáciu so sebou samým. Skutočná podstata človeka je uložená a zapečatená v jazyku srdca.“

To, čo otec vravel, pôsobilo presvedčivo. Jednoduché a priamočiare chápanie.

Jeho uvažovanie bolo vo všetkých ohľadoch logické a bystré. Po prvýkrát som naozaj spoznal otcovho ducha, to, čo zosobňoval. Otca, ktorého som vnímal doteraz, som veľmi často podceňoval, a dokonca som ním opovrhoval. Nemal som slov. Sedel som na dvore a díval sa na eukalyptus, ktorý tu pred rokmi zasadil. Bola to mladá rastlina – stále mala široké, voňavé zelenomodré belavé listy. Nehýbala sa rovnako ako ja, neviaľ žiadny vietor, ktorý by pohol jej lístkami. Všetko naokolo bolo pokojné a tiché.

Otec šiel do domu dokončiť nejakú prácu pred návratom do kaňonu Colca. Slabý vetrík sa začal hrať s lístkami rastliny. Hoci som sa díval na strom, poriadne som ho nevnímal. V hlave sa mi stále ozývali otcove slová: „Musíš sa stať mužom srdca. Musíš ho počúvať, riadiť sa jeho príkazmi a pravidlami; nie si tým, čím by si mohol byť, ale tým, čo z teba urobili ostatní; vydaj sa hľadať učenie lásky, ktoré stále zachováva náš ľud; v jazyku srdca je zapečatená skutočná podstata človeka.“

V mysli sa mi dookola krútili jeho slová. Dúfal som, že v nich nájdem niečo, čo ospravedlní môj doterajší život. Hneval som sa na to, čo mi povedal, hlavne preto, že to bola pravda. Nedokázal som zastaviť zlosť, ktorá mi vyvierala zvnútra. Hnev vystriedala spomienka na ďalšie slová: „Nemáš sa rád, a preto popieraš ostatných.“ Začal som sa smiať ako blázon. Bolo to absurdné...

V skutočnosti som vedel, že sa hnevám sám na seba, no v snahe nájsť rovnováhu som si hnev vybíjal na otcovi. Vedel som, že on nie je vinný za nič, čo sa mi stalo. Ja jediný

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Cesta šamana.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.